

BEZPEČNOST PŘI VÝUCE LYŽOVÁNÍ, BEZPEČNÉ CHOVÁNÍ

Lyžařský pedagog nemůže své žáky učit „pouze“ lyžovat, musí je také vybavit vědomostmi, jak se bezpečně chovat na sjezdovce – sami k sobě, ale hlavně k ostatním uživatelům sjezdových tratí. Učitel také musí vždy dodržovat zásady bezpečné výuky.

BEZPEČNOST PŘI VÝUCE SJÍZDĚNÍ A ZATÁČENÍ

Aby výuka lyžování byla bezpečná, musí učitel dodržovat následující zásady:

Kontrola výstroje a výstroje

- Lyže – vysvětlit a zkontrolovat správnou délku lyží s ohledem na dnešní dělení.
- Hole – kontrola délky, vysvětlit správné uchopení holí.
- Obuv – seznámit žáky s funkcemi lyžařské boty, vysvětlit správný postup při zapínání.
- Vázání – zkontrolovat nastavení vypínacích sil u všech žáků v družstvu, vysvětlit funkci bezpečnostního vázání, názorně ukázat postup při zapínání a vypínání.
- Oblečení a další ochranné doplňky – zkontrolovat a vysvětlit nutnost používání vhodného lyžařského oblečení a dalších ochranných pomůcek (čepice, rukavice, brýle, ochranný krém).

Organizace výcviku

- Před zahájením výcviku je nutné vždy provést rozcvičení.
- Výcvik (volba cvičení) musí být přizpůsoben nejslabšímu členu družstva.
- Cvičení je nutné volit s ohledem na terén, počasí, sněhové podmínky a lyžařské dovednosti žáků.
- Doba trvání výuky musí odpovídat fyzické úrovni žáků.

Chování na sjezdovce

- Družstvo musí stát vždy na takovém místě, aby nepřekáželo ostatním lyžařům.
- Při dojíždění do skupiny musí lyžař zastavit pod posledním členem skupiny.
- Zastavit je možné vždy jen na okraji sjezdovky, na místě, které je dobře viditelné (nikdy ne pod terénní nerovností).
- Pokud učitel nejede jako první, musí vždy určit vhodné místo pro zastavení.

- Žák, který vjíždí na sjezdovku, se musí přesvědčit, že má volnou trať.

BEZPEČNÉ CHOVÁNÍ NA SJEZDOVÝCH TRATÍCH

Mezinárodní lyžařská federace FIS vytvořila „Bezpečnostní pravidla pro pohyb na sjezdových tratích“ (Bílý kodex). Těmito pravidly se musí řídit každý uživatel sjezdových tratí.

1. Ohleduplnost

Každý uživatel tratí se musí chovat tak, aby neohrozil ostatní uživatele sjezdových tratí:

- nebezpečným stylem jízdy,
- nevhodným materiálem (lyže bez brzd apod.),
- špatným odstavením materiálu (např. ujeté lyže),
- sníženou schopností reakce a odhadu (např. únava, alkohol, drogy).

2. Kontrola rychlosti a způsobu jízdy

Každý uživatel tratí musí:

- přizpůsobit rychlost a způsob jízdy svým dovednostem a schopnostem, terénu, sněhovým podmínkám, počasí a hustotě lyžařů na sjezdovce,
- být schopen reagovat na změny situace, korigovat směr a rychlost jízdy v závislosti na vnějších podmínkách.

3. Volba stopy

Uživatel trati, který přijíždí shora (zezadu) je povinen:

- volit takovou stopu, aby nehrozil lyžaře (snowboardistu) před sebou,
- udržovat takový odstup, aby byl schopen reagovat při náhlé změně směru a rychlosti jízdy jednotlivce, kterého dojíždí.

4. Předjíždění

Předjíždět je dovoleno ze všech stran a ve všech směrech za předpokladu, že předjížděný uživatel tratě má dostatek prostoru pro jízdu.

5. Vjíždění do sjezdovky a opětovné rozjíždění na sjezdovce

Každý uživatel tratě, který chce zahájit jízdu nebo se po zastavení znovu rozjet, se musí přesvědčit, že neohrozí sebe ani jiného uživatele.

6. Zastavení

Žádný uživatel by se neměl zbytečně zdržovat na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdovky. V případě pádu je nutné takové místo okamžitě uvolnit.

7. Výstup a sestup

Uživatel tratě, který se pohybuje pěšky, může vystupovat nebo sestupovat pouze po okraji sjezdovky.

8. Respektování značek

Každý uživatel se musí řídit značením tratí nebo případnou signalizací.

9. Chování při nehodách

Při nehodách je každý uživatel povinen poskytnout pomoc v rozsahu svých schopností. Minimálně však musí označit místo nehody a co nejrychleji přivolat odbornou pomoc.

10. Identifikace

Každý účastník nehody (svědek, poškozený nebo viník) je povinen se legitimovat. V alpských zemích tato povinnost vyplývá ze zákona. Ten, kdo neprokáže svou totožnost, neposkytne pomoc zraněným nebo po zavinění nehody uteče, vystavuje se nebezpečí trestního stíhání. Po požití alkoholu a následném zavinění nehody je situace stejná. Hrozí trestní postih, stejně jako při dopravní nehodě. Viník se vystavuje nebezpečí, že pojišťovna nebude pojistnou událost plnit.

Použitá literatura:

1. Lektorský sbor APUL. (2008). *Snowsports manual*. Špindlerův Mlýn, Czech republic: APUL
2. Reichert, J. & Musil, D. (2007). *Lyžování od začátků k dokonalosti*. Praha, Czech republic: Grada
3. Strobl, K. & Bedřich, L. (1999). *Učíme lyžovat*. Olomouc, Czech republic: Palacký University Olomouc